

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SAPTAMANAL

Abonament 1 anual: 400 Lei

Director: Pr. N. VASIU

Redacția și Administrația:
ALBA-IULIA, Str. Avram Iancu 3

Nr. 4804/941 Preș.

NICOLAE,

din îndurarea lui Dumnezeu Arhiepiscop al Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu și Mitropolit al Românilor ortodocși din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramurăș.

Iubitului cler și popor: Har și milă dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Isus Hristos.

*Eu sunt învierea și viața: celce întru mine,
de va și muri, viu va fi* Ev. Ioan 11, 25

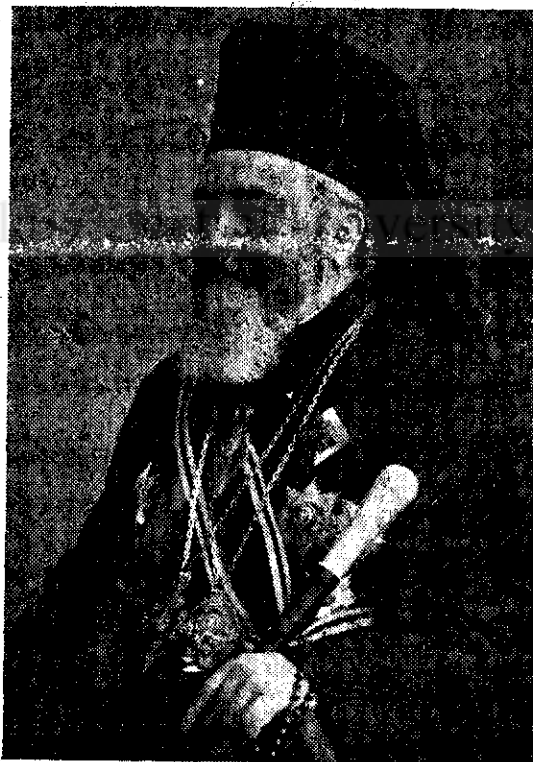
Iubiții mei fii sufletești,

Cu inima caldă și plină de iubire părintească, bucuros de sosirea luminatului praznic al Invierii Domnului, vă zic tuturor: *Hristos a înviat!*

Bucuria de ziua Invierii nu lăsam să ne-o răpească sau să ne-o întunece măcar nimic pe lumea aceasta. Pentru că solia Invierii covârșește prin mărimea și însemnătatea ei orice îngrijorare, orice suferință și orice primejdie ar putea să ne apese inimile. Ea ne înfățișează pe Domnul și Mântuitorul nostru mai puternic decât moartea și mormântul. Ea ne deschide zările sufletului până în veșnicie și lasă să se coboare de acolo o lumină călăuzitoare și întăritoare peste truda și ținta vieții noastre pe acest pământ. Ea ne arată că lumea aceasta așa cum o vrea Dumnezeu, nu are să fie o lume a întunericii, a morții și a robiei, ci o lume a luminei, a vieții și a libertății.

Să ne lăsăm dar, iubiții mei, pătrunși în sufletele noastre de lumina pe care o aduce învierea Domnului dela Răsărit și până la Apus pe toată firea și cu toate că suntem împresurați la vedere de războaie și de multe greutăți, din praznicul Invierii să culegem siguranța că moartea și întunericul nu mai au puterea, ci a învins viața și lumina. Domnul nostru Isus Hristos precum a putut învinge în orice crede în El cu tărie.

Cine se alipește strâns de Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos, cine e întărit în credința că El a înviat, că El stăpânește toate și că El vrea ca biruința să fie nu a morții, ci a vieții și a lumii și în lumea aceasta pe care a venit să o mântuiască, acela, nu se sperie nici în vâlvătaia încăerărilor și măcelurilor de astăzi. Acela rămâne neclătinat în pacea sufletului și bine întemeiat în făgăduința Domnului: „*Tot celace viază și crede întru mine, nu va muri în veac*” (Ioan 11, 26).

I. P. S. S. dr. Nicolae Bălan
arhiepiscop și mitropolit

Iar cine și-a legat viața de Domnul, prin credință și nădejde, ne mai fiind rob morții, nu mai e rob nici păcatelor și nici lumii acesteia. Acela are puterea de-a birui orice păcat care se face din prea mare alipire la bunurile lumii acesteia, din robia față de poftele trupului și față de patimile aprinse în noi de cel viclean. Puterea ce i-o dă credința în Mântuitorul și darul Duhului Sfânt îl fac liber de toate ale lumii și ale păcatului. Tatăl ceresc așa ne vrea — *liberi*. El nu vrea să fim niște bieți robi ținuți în lanțurile păcatului și ale celui rău, tremurând pentru nevredniciile noastre, ci ne vrea oameni tari, cari ne-am câștigat libertatea prin statornicia și bărbăția noastră și prin ajutorul ceresc și carismă în fața Sa nu ca niște robi, ci ca niște fii. Câtă cinste ne face Tatăl ceresc dacă vrea nu robi ci

fii ai Lui! Dar oare cum va vrea Dumnezeu să primească ca fii ai Săi niște biete ființe nevrednice cari se împacă să fie slugi păcatului? Să vă purtați deci așa ca să se potrivească și la Voi cuvintele sfântului Apostol Pavel: „*Că nu ați luat duhul robiei spre temere ci ați luat duhul primirii de fii, întru carele strigăm: Avva, Părinte*” (Romani 8, 15).

Libertatea adevărată precum vedeți, iubiții mei fii sufletești, se câștigă prin credința în Domnul și Mântuitorul nostru Isus Hristos și prin iubirea către El mai presus de toate. Nu vreau să spun că aceasta libertate trebuie să vă facă să nu vă mai interesați de nimic din câte sunt în lumea în care trăiți. Nu. Ci să vă purtați ca stăpâni, nu ca niște robi ai lucrurilor acestei lumi; ca oameni a căror viață și fericire nu atârnă de ele, ca oameni cari umblați să ajutați pe semenii Voștri și nu să le atrageți toate spre împlinirea poftelor Voastre. Sunteți liberi față de ale lumii când căutați să le supuneți toate lui Dum-

nezeu și să le folosiți pentru mântuirea sufletului, nu pentru peirea lui.

Dorul acesta de libertate intru Domnul e tot ce poate fi drag lui Dumnezeu. E podoaba sufletului mântuit. In darul acesta trebuie să cuprindeți însă și *libertatea nației* din care facem parte. Un popor căzut în robia altora, nu mai e stăpân pe ale sale, pe timpul său, pe brațele sale, pe mărturisirea credințelor și a gândurilor sale. Sufletul lui nu poate înflori cu toate puterile și virtuțile ce le-a așezat Dumnezeu ca o sămânță în el. Dacă Dumnezeu vrea să fie toți oameni liberi în fața lui, de ce s'ar ținea unele popoare mai mărețe ca altele, vrând să ia libertatea altora, constătoare din milioane de oameni?

Să ținem, dragii mei, trează în piepturile noastre de Români *libtrea de libertate*, căci fără ea nici oame-nii singuratici nici popoarele nu mai trăesc viața adevărată de om, ci sunt coborâte la o umbră de viață. Un popor care nu are în inima lui veșnic aprins dorul de libertate nu se bucură de nici o cinste nici în fața lui Dumnezeu, nici înaintea altor nații. Un asemenea popor e osândit să fie slugă altora. Mai presus de orice un neam de oameni biruește prin înflăcărarea cu care ține la libertatea lui. Când aceasta libertate este în primejdie sau chiar răpită unei bune părți din națiune, cum este acum cazul neamului nostru, încordarea pentru recâștigarea și asigurarea ei trebuie să se ridice mai presus de orice alte gânduri. Toți fiii neamului trebuie să-și dea mâna pentru a mântui împreună bunul comun care este libertatea nației, care ne este tot pe atât de trebuincioasă ca aierul pe care-l înghițim.

Și pentru că libertatea este un bun atât de înalt, atât de prețuit, Dumnezeu a și pus rânduiala ca ea să fie cucerită și păstrată numai cu cele mai mari osteneli și jertfe. Cu cât un lucru e mai de preț, cu atât trebuie plătit mai scump. Câte osteneli nu se cer pentru libertatea de păcate? N'a trebuit ca are însuși Fiul lui Dumnezeu să moară pe cruce ca să ne scape de robia celui rău?

Libertatea națională cere și ea mari jertfe și vrednicii. Un popor care nu e în stare să le dea, nu merită să fie liber și nu va fi. Și în viața popoarelor are valoare cuvântul evangheliei: „*Cine vrea să-și scape sufletul său (viața), pierde-l-va pe el*” (Mat. 16, 25). Nu este altă dovadă mai grăitoare despre iubirea de liber-

tate, despre credința către patrie și neam, decât aceea pe care o dai jertfindu-te pentru ea.

Poporul nostru, iubii mei, a dovedit că e în stare să aducă jertfe uriașe pentru libertatea sa. Câți strămoși, părinți și frați de-ai noștri n'au murit pentru dobândirea ei! Horia a fost tras pe roată și unii din tabăra sa și-au vărsat sângele pentru ea. Avram Iancu a suferit de se rupea inima întregului neam, după ce a luptat vitejește cu moșii săi la 1848. Iar în războiul trecut au murit opt sute de mii de frați ai noștri pentru eliberarea și strângerea între aceleași hotare a neamului nostru.

Vom fi noi mai slabi ca ei? Ne vom lăsa mai de rușine?

Știu că aceasta nu se va întâmpla. Sufletul neamului meu e stăpânit și azi numai de acest gând, de această iubire a libertății și e gata oricând să aducă mai multe jertfe pentru ea.

Iar Dumnezeu care n'a lăsat neamurile pe acest pământ să se vestejască în temnița robiei, ci să preamărească libere înțelepciunea și bunătatea Sa, ne va ajuta să ne vedem înfăptuit marele nostru gând. Cel ce a călcat cu moartea pe moarte și este învierea și viața lumii, să ne dăruiască puterea pentru a-l sluji cu credință, de a ne închina cu nădejde scopurilor mari pentru cari a venit să scape pe oameni din robie și să-i aducă la libertatea fiilor buni ai Părintelui ceresc. Ne plecăm genunchii înaintea Crucii Sale izbăvitoare și trecând dela Vinerea Patimilor credem, credem tare și neșovăitor în luminata Sa Inviere cea de-a treia zi.

Hristos a înviat!

Cu aceste gânduri și sânteminte venind cu sufletul meu la Voi, iubii mei fii duhovnicești, vă urez ca aceste sfinte sărbători să le prăznuiți cu bucurie sfântă, cu încredere în viitorul Țării și al neamului, cu nădejde tare în purtarea de grije a lui Dumnezeu, cu ascultare către autorități, cu iubire de frate unii către alții și luminându-Vă cu prăznuirea, să Vă învredniciți a le ajunge cu toții într-un mulți ani.

Impărtășindu-Vă arhierasca Noastră binecuvântare am rămas

Sibiu, la sărbătorile Invierii Domnului din anul 1941

Al Vostru al tuturor de tot binele voitor

(ss) **Nicolae**,
arhiepiscop și mitropoli

Prelungirea carnetelor c. f. r. ale corpului clerical Comunicat

Se aduce la cunoștința tuturor membrilor corpului didactic de toate gradele de învățământ: primar, secundar teoretic, practic, seminarial) și superior, cum și personalului ecleziastic, administrativ și de serviciu dela toate instituțiile ce depind de acest departament, că în conformitate cu dispozițiunile date de Regia Autonomă C. F. R. prin Direcția Comercială cu circulara nr. 29.798 R. A. din 1941, în interval de timp 1 Aprilie — 30 Iunie 1941 actualele carnete de identitate cu 50 la sută reducere pe CFR, se prelungesc

de drept și fără nici o viză trimestrială sau aplicare de timbre, deoarece timbrele de modernizare și asigurare pentru trimestrul curent, pentru aceste carnete, se includ în timbrul anual pe 1941.

În baza drepturilor acordate prin codul funcționarilor publice „Regele Mihai I” în intervalul de timp 1 Aprilie — 30 Iunie 1941, actualele carnete prelungite se înlocuiesc cu noul tip de carnet C.F.R. al căror cost este fixat de Regia Autonomă C.F.R. la: lei 40 cl. I, lei 30 cl. II și lei 20 cl. III.

Toți cei ce posedă chitanțe C.F.R. drept cost al carnetelor C.F.R. cu 50 la sută tip vechi, a căror contravaloare este superioară celor noi, sunt obligați a le depune imediat prin unitățile respective unde funcționează, pentru a fi înaintate spre centralizare Ministerului în vederea verificării și restituirii de către Direcția „Control al veniturilor C.F.R.”, a diferenței rezultată prin diminuarea costului imprimatelor.

**„Nu te lăsa biruit
de rău, ci biruește
răul cu binele”
(Pavel c. Rom. c. 12 v.
20—21).**

No. 1451—1941.

Comunicat

Atragem atenția preoțimei asupra dispoziției din legea pensiilor care prevede, că preoții la vârsta de 70 ani trebuie pensionați din oficiu, iar benevol își pot cere pensia și la 65 ani.

Cererile de pensionare trebuie înaintate la Minister cel puțin cu trei luni înainte, ca să nu fie șterși din state și să rămână și fără salariu și fără pensie.

Alba Iulia, 12 Aprilie 1941.

Președinte:

A. BABA

Secretar:

Pr. T. CIURUȘ

Un fapt care grăiește dela sine

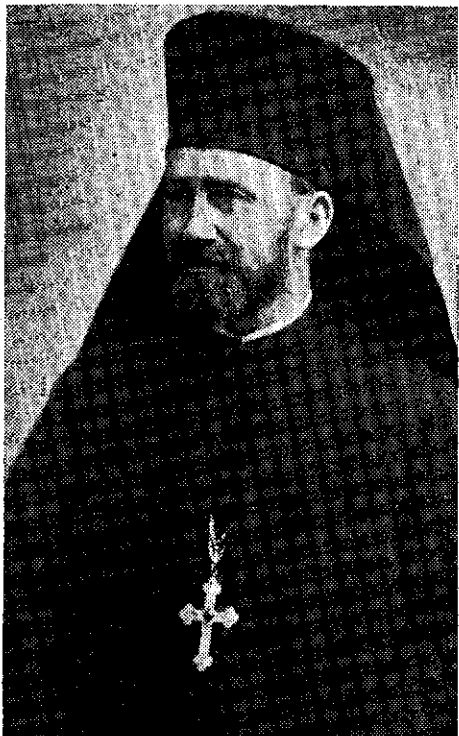
Citând presa noastră ești îndemnat să crezi că frașilor noștri de peste hotare le merge cât se poate de bine. Despre el nu se mai vorbește nimic.

Iar informașunile, reproduse de postul nostru de Radio după Budapesta, îți dau impresia că am fi chiar prieteni, dela care ne împrumutăm cu ce putem.

Realitatea este însă cu totul alta. Iată dovada. Am așteptat până azi să sosească pastorală P. S. S. episcopului nostru canonic dela Cluj și n'a venit. Nu a venit, fiindcă nu s'a dat voie ca P. S. S. episcopul nostru Nicolae să comunice liber cu credincioșii săi din Țara liberă, punându-i-se în ultimul timp fel de fel de piedeci și greutăți, numai pentru a-l determina să părăsească Clujul.

Acesta este motivul pentru care preoșimea și credincioșii noștri din vicariat, la Paștile din anul de grele încercări 1941, nu vor putea asculta cuvântul de îmbărbătare a păstorului lor iubit și acesta este temeiul pentru care, spre a nu rămâne turma dreptcuvântătoare fără hrană duhovnicească, la acest mare praznic, am apelat la bunăvoința ocrotitorului nostru de totdeauna, publicând pastorală I. P. S. S. dr. Nicolae Bălan, arhiepiscop și mitropolit.

Când suntem nevoiți să spunem cu mare durere, acestea pentru o plină noastră publică, nu putem să

P. S. S. Nicolae Colan

episcopul eparhiei Vadului,
Feleacului și Clujului

lăsăm neamintit și neînțierat cu toată revolta, gândindu-ne la toate drepturile și privilegiile de care se bucură nestingherit confesiunile minoritare dela noi, că s'a hotărât la Budapesta înființarea, cu sediul la Senteș, a unei episcopii ortodoxe cu limba maghiară.

Și dacă faptele acestea vorbesc dela sine totuși ne întrebăm; până când aceasta toleranță distrugătoare a tot ceea ce este mai sfânt pentru orice Român?

In anumite cafenele și cofetării din centrul capitalei se răspândesc șvonuri alarmante

Continuă să circule, tot mai insistent, știri alarmante, făurite de dușmanii țării și răspândite chiar de Români, cari nu-și dau seama cătă neliniște produc în opinia publică.

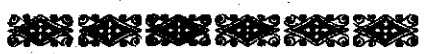
Știrile alarmante sunt colportate mai ales în anumite cafenele și cofetării din centrul Capitalei.

Se atrage atenția că toți acei ce vor fi descoperiți răspândind știri false vor fi internați în lagăre de muncă și pedepsiți, conform legilor în vigoare, cu închisoare corecțională, până la cinci ani.

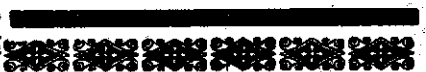
Datoria fiecărui bun român este pe deoparte de a-și înfrâna ușurința la vorbă, iar pe de al-

ta de a contribui la stăvilirea răspândirii de șvonuri false.

Generalul Antonescu veghează fără odihnă asupra tuturor chestiunilor ce interesează nevoile interne ale țării, siguranța hotarelor și drepturile poporului român.

DORIM TUTUROR CETITORILOR NOȘTRI SINCER CHRISTOS A INVIAT ȘI CELE MAI BUNE URARI PENTRU SFINTELE SARBATORI.

Gânduri pentru Vinerea Mare, ca zi a supremei iubiri

În vremea aceea „știind Iisus că a sosit ceasul lui, ca să treacă din lumea aceasta la Tatăl ceresc și, iubind pe ai săi cari erau în lume, i-a iubit până la urmă”. (Ioan c. 15, v. 1).

Astfel spune evanghelistul Ioan care, simțind intensitatea și căldura acestei iubiri fără scamă pe fața pământului, iubirii acestea îi dă nu numai ritm de poezie ci totodată și adâncime de unică și esențială manifestare a adevăratului spirit creștin.

Ce contrast izbitor este această pildă a iubirii luminoase față de spectrul întunecat al urii deslănțuite, ca o furtună, în zilele noastre.

Cu ce se va alege omenirea din înțeleștarea ucigătoare a neamurilor din timpul nostru? Se va putea oare stabili între oameni și popoare o ordine întemeiată pe principii izvorâte din ură și forță?

Nelinieșta ce a pus stăpânire pe întreg orizontul lumii nu ne vestește nimic bun.

De aceea cu și mai multă tărie trebuie să continuăm a pași pe drumul arătat oamenilor de Christos.

Să iubim. Să ne iubim unul pe altul, așa după cum Christos a iubit, iubind pe ai săi și pe toți cei de pe pământ, pe care, până la sfârșit, cu sacrificarea propriei sale existențe pământești, cu îmbrățișare și iertare de Dumnezeu, i-a iubit.

Căci nu există dovadă mai mare și mai cuceritoare de suflare a iubirii, ca drumul lung și greu al pătimirii lui Christos din săptămâna ultimă a vieții sale pământești.

În conștiința sa tot ceea ce avea să i se întâmple luase de mult o formă definitivă. O spusese de mult ucenicilor săi, dar, cu toate acestea, nimeni nu bănuia măcar realitatea tragică și astfel, în mijloc de așteptări deșarte, de ambișuni fără sens creștin, de intrigă și ură haină, era nevoit să-și poarte, singur și cu totul neînțeleș în mărimea sa cerească, greaua sarcină a iubirii oamenilor, gata să-l jertfească tocmai pentru aceasta.

Mulți doreau să-l vadă rege și iată-l intrând, în slavă de

triumf, în Ierusalim ca, în timp ce copiii îl fericeau, invidia celor bătrâni și cărturari să arunce în mulțime, împotriva lui, scânteia răzburării.

Venerașia femeii, care prin instinct simțea superioritatea lui dumnezeiască, îi unge picioarele cu mir de nard de mult preț, în același timp când duhul răutății satanice găsește cuib cald în taineșele sufletului unui ucenic, sfătos și cămătar făarnic.

În izolarea sa sfântă din cercul îngust de învășacei, El descifra tainele necuprinse de minte omenească ale viitorului semnele unei adevărate împărășii a lui Dumnezeu pe pământ, dar tot atunci în mijlocul cetății ucigătoare de profeți, farisei se nevoiau cu zor să aștearnă pretutindeni cursele lor pentru a-l prinde în cuvânt.

Orbi, cum totdeauna sunt orbi oamenii când încep lupta cu Dumnezeu însuși, nu numai că nu puteau înțelege că pătrunderii sale divine nu-i poate scăpa din acest clocoț infam, dar socoteau că este o fășișă provocare să spună Christos: „Încă puțină vreme lumina cu voi este. Umblați până când aveți lumină, ca să nu vă cuprindă întunericul”. (Ioan c. 12 v. 35).

Dar întunericul, ca de obicei, era mai puternic decât lumina și copleșise până și intenșunile bune ale ucenicilor săi devotați, căci satana necontentit încearcă să-i cearnă, ca, grăul, pe oameni.

Și era aproape ziua Paștilor și sârbătoarea aceasta e o zi din care, ca dintr'un izvor cu apă vie, veacuri îndelungate și-au plămădit ființa lor spirituală căutătoare de perfecșune.

Intr'un amurg de zi, în Joia care era înainte de Paști, Christos copleșit de gânduri intens simșite și de simșeminte brăzdate de amarul inconștinenșei omenești, coboară, senin dar trist, din Vitașnia, prin Valea Chedronului, ale cărei pietre sunt încă și astăzi mărturie cuvântătoare că dumnezeiescul Mântuitor pe aci trecuse, când s'a dus să răscumpere, prin sângele său, păcatul ve-

(Continuare în pag. 4)

Funcționarii publici nu se vor putea căsători decât cu persoane de origine etnică română

În monitorul Oficial s'a publicat reglementarea dreptului de căsătorie a funcționarilor după cum urmează:

Funcționarii publici ai Statului, județelor, comunelor, regiilor publice sau ai instituțiilor de utilitate publică, ori ai instituțiilor care funcționează în temeiul unor legi speciale acordând privilegii de Stat, nu se vor putea căsători decât cu persoane de origine etnică română.

Ministerul Justiției poate acorda dispensă, pentru motive grave, însă numai pentru căsătoria cu persoane de origine etnică străină alta decât aceia evreiască.

Cererea de dispensă se va depune autorității la care funcționarul își îndeplinește serviciul; ea va fi trimisă pe cale ierarhică Ministerului Justiției, însoțită de avizul șefului autorității.

Funcționarii care se vor căsători împotriva prevederilor acestei legi, vor fi puși în disponibilitate pe data căsătoriei, iar acei cari se vor căsători împotriva prevederilor decretului-lege pentru oprirea căsătoriilor între români de sânge și evrei, vor fi destituiți. Pentru militari, se vor aplica dispozițiile din legea asupra căsătoriilor militarilor.

Se aproagă decretul lege pentru căsătoria funcționarilor din 15 Noembrie 1940, cum și orice alte dispozițiuni contrarii prezentului decret-lege.

Raportul d-lui ministru al Justiției către Conducătorul Statului Român și Președintele al Consiliului de Miniștri cuprinde următoarele:

Codul funcționarilor publici, promulgat cu decretul regal Nr. 1904 din 7 Iunie 1940 și publicat în Monitorul Oficial Nr. 154 din 8 Iunie 1940, în art. 45 dispune că funcționarii publici nu se pot căsători decât cu aprobarea șefului administrației, care va putea refuza autorizarea pentru motive de ordin național, de demnitate și sănătate.

Interesele superioare ale Statului cer, în primul rând, promovarea elementelor românești în toate domeniile de activitate, iar în al doilea rând este necesar ca funcționarul său să-și fie cât mai devotat și cât mai în afara de orice împiedecare sau stingherire în exercitiul funcțiunii sale.

În vederea acestui scop s'au luat dispozițiuni pe cale de lege, pentru a da o consistență cât mai accentuată măsurilor de ordin național, interzicându-se căsătoria funcționarilor publici cu străini de neam (evreii fiind înlăturați în mod absolut pe baza decretului-lege Nr. 2651 din 9 August 1940).

În mod excepțional se acordă dispensă de către Conducătorul Statului pentru Germanii și Maghiarii, beneficiari ai protocolului și deciziunii arbitrate dela Viena, din 30 Au-

gust 1940, aceasta potrivit decretului-lege Nr. 3804 din 15 Noembrie 1940.

S'au adresat însă Conducătorului Statului cereri de dispensă pentru căsătoria funcționarilor publici cu cetățeni români de aceeași origine etnică ca și Românii, și cum aceste căsătorii nu sunt permise sub regimul legii astăzi în vigoare nevoia largirii prevederii legale este simțită.

Pe de altă parte este nevoie de a descărca pe Conducătorul Statului de sarcina rezolvării cererilor de dispensă.

Proiectul ce va supun răspunde necesităților aci arătate.

Se pot acorda dispensă pentru căsătoria funcționarilor publici cu persoane de origine etnică străină, nu însă pentru căsătoriile cu evrei.

Dispensele ce trebuie obținute nu numai de toți funcționarii, dar și de salariații instituțiilor publice și cele ce funcționează în temeiul unor legi speciale având privilegii de Stat, se vor acorda numai de ministerul de Justiție.

Am luat măsura punerii în disponibilitate pentru cei ce se abat dela dispozițiunile prezentei legi, iar în ce privește pe cei ce încălcă dispozițiile decretului-lege Nr. 2651 din 9 August 1940, am luat măsura destituirii.

Papa dela Roma cere o pace dreaptă

Cu prilejul Paștilor catolice Papa dela Roma a vorbit din biserica Sft. Petru.

În cuvântarea sa ținută în limba italiană Papa a arătat că Biserica a făcut tot cecece a putut pentru a împiedica izbucnirea războiului și apoi pentru curmarea lui cât mai grabnică.

A mai spus că pacea trebuie să aducă o egală îndreptățire la viață a tuturor popoarelor și nu forța să stabilească condițiile păcii.

Cei care au ascultat la radio aceasta cuvântare au trebuit însă să rămână surprinși că crainicul postului dela Vatican a anunțat lumii aceasta vorbire în toate limbile: italienește, franțuzește, ungurește chiar, numai românește nu.

Se știe că în diplomație există o ierarhie la popoarele, dar ca și diplomația Vaticanului să catalogeze popoarele sale credincioase astfel, încât să le jighească pe unele unde mereu se face prozelitism, aceasta trebuie să dea de gândit.

Sau poate Românii „catolici” chiar dacă nu sunt fii ai Romei, nu sunt „fii ai lui Dumnezeu”, ca și alții?

„Păziți-vă de cărturarii cărora le place să se plimbe în haine lungi și le place să li se închine lumea în târguri și să stea în capul mesei la ospete”.

„Ei cari mănâncă de istov casele văduvelor și de ochii lumii se roagă îndelung, ci, a-cestia, prisoselnică osândă vor lua”.

(Luca, c. 21 v. 46—47).

Gânduri pentru Vinerea Mare, ca zi a supremei iubiri

(Continuare din pag. 3.)

cinic actual al omului întinat de patimi omenești.

Inserarea ce învăluia atunci cetatea lui David, pătrunse cu tot întunericul său și'n inimile vrăjmașilor săi nemernici. Până și natura se înfiorase de ceace stăpâna inimile omenești și o răceală ca de iarnă se așterne pe pământul lipsit de lumină. Numai în pridvorul unei case din marginea Ierusalimului mai era și lumină și căldură. Acolo se afla, pentru ultima dată Christos cu învățăceii săi și sămăna sămănta iubirii sale desăvârșite, zicând: Pildă v'am dat vouă ca, precum am făcut eu, și voi să faceți.

Apoi Valca Chedronului îl văzu trecând și mai îndurerat și mai îngândurat spre grădina Ghetsemani. Aci era locul obișnuit de meditație al lui Christos.

Ucenicul trădător cunoștea acest loc de reculegere și oastea pentru arestarea dumnezeiescului Fiu se și puse pe drum în căutarea lui.

Infernul răutății omenești găsisse toate mijloacele necesare pentru realizarea suprimării în lume a iubirii perfecte.

Iar Christos, Omul, privind în această adâncime a urei de care e capabilă ființa făcută după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, se îngrozește în fața sinistrei perspective și între cele două firi ale sale se încinge o luptă, desvăluindu-se neputința trupului în toată mărimea sa. Deaceea se făcuse sudoarea lui ca picăturile de sânge ce pică pe pământ și sbuciumul greu, prevestitor de neînfrânate patimi, de chinuire fizică, de batjocorire brutală, de oboseală fără somn și de moarte înfricoșătoare, îl făcu și pe Dumnezeu se cadă cu fața la pământ.

Căci, privind în această genune a firei umane, bântuită de valurile patimilor, rămase încrămenit de groază și de teamă și chiar de îndoială — nu în isbânda sa, dar în isbânda în această direcție a omenirii căreia el îi dăduse pildă vie și grăitoare pentru a iubi pe

deaproapele și chiar și pe dușman.

O, unde era conștiința umană luminată de știință și încălzită de cultură, unde era pornirea bună și nealterată a omului simplu, unde era însuflețirea spontană a celor care îl înconjurau la margine de lac, pe pajști de coline ca și în vaste încăperi de biserică?

Risipitu-s'a turma, stinsu-s'a orice semn al recunoștinței pentru binele făcut ca în această noapte adâncă și nepătrunsă să nu lumineze decât făclia trădătorului, care venea să fure o sărutare depe buzele Mântuitorului lumii.

Nici judecata perfidă a lui Caiafa, cel în mătase îmbrăcat, nici atățarea criminală a arhierului depe Ana, nici slăbiciunea molatecă a procurorului Pilat din Pont, nici bătaia, nici batjocura, nimic, nimic din ce s'a petrecut în această noapte, nu strigă și nu va vesti deapururi altceva pentru istoria omenirii, decât ce atunci, când iubirea se stingea iar în întunericul rămas nu luminează decât faclia trădării, atunci în conștiința omenească se deschide o prăpastie pe care nici o forță n'o mai poate acoperi.

Pentru aceasta era întristat sufletul său până la moarte și

ochii săi străbătând veacurile fără număr îi aduc suspine pe buze: „Părintele meu, de este cu puțință, trecă dela mine paharul acesta, însă nu precum voiesc eu ci precum tu”.

Atunci se arată clarvăzătorului Dumnezeu îngerul Domnului ca să-l întărească din nou spre a putea pași mai departe pe drumul chinului și al suferinței, până la moarte, căci sămănta, dacă nu moare, nu aduce rod.

Sămănta iubirii era sădită în lume, dar ea trebuia să fie plantată în văzul tuturor și a tuturor veacurilor, pentru ca să rodească.

Locul acesta de rodire este Crucea ridicată pe Golgota, în Vinerea mare.

Căci de atunci, de când Crucea lui Christos s'a ridicat deasupra Ierusalimului pământesc al trădării de Dumnezeu, din lumina acestei Cruci, ca dintr'un soare nou, a făsnit în negura existenței omenești o nouă și cuceritoare lumină și ea arată mereu, luminând, numai o singură cărare: a iubirii.

De atunci în fiecare Vinerea Mare, iubirea ne cuprinde tot mai mult, iar ura trădătoare, deși erupe din când în când, rămâne cât mai mult zăvorâtă.

Pr. N. VASIU

Destinul în discuția științei românești

De un timp încoace problema destinului preocupă foarte intens știința românească.

Pe lângă lucrarea de mare valoare a d-lui prof. P. F. Negulescu despre „Destinul omenirii” cu un caracter sociologic, a apărut în ultimul timp studiul filosofic de mare răsunet al d-lui prof. Rădulescu-Motru despre „Timp și Destin”.

Problema n'a fost epuizată însă complet prin aceste lucrări, mai ales că realitatea vieții noastre naționale de azi ne aduce mereu în suflet chinătoare întrebare despre viitorul sau destinul neamului românesc.

Pentru întregirea concepției noastre despre acest subiect Universitatea Liberă din București a organizat în anul acesta un ciclu de 6 conferințe, tratând această problemă. Ultimul conferențiar a fost d-l Mircea Djuvara, profesorul catedrei de Enciclopedia și Filosofia Dreptului dela Universitatea din București, care a vorbit despre „Destin și determinismul științific”.

Rezumăm în următoarele cuprinsul acestei valoroase conferințe, care deșteaptă și întărește toată încrederea în viitorul poporului român:

„Există oare un destin al ființei noastre? Există un destin al popoarelor? Există un destin al omenirii? Sau, poate fiecare din noi, fiecare popor și chiar omenirea întreagă, nu sunt decât produsul desert și jucăria oarbă a forțelor naturii? Iată întrebări pe care oricare ființă cugetătoare și le pune într-o oarecare măsură. Simțul comun al oamenilor răspunde, printr'un fel de instinct adânc implantat în conștiință, că aspirațiunile noastre cele mai sfinte nu pot avea destinul tragic de a fi lipsite de o valoare permanentă. Acest instinct a creat religiile și a dat creștinismului înaltul lui înțeles moral. O asemenea credință este aceea a oricărui om, în Bine și în Justiție, care singure dau preț vieții, o înalță și o fac roditoare.

Cu toate acestea, știința exactă, cu pozitivismul ei rigid, pare a vroi să ne facă a crede că toate nădejdele noastre sunt zadarnice și că totul în natură e supus unui determinism mecanic; omul, cu toate străduințele lui, nu ar însemna nimic în fața imensității

Universului și a mersului lui fatal înainte, fără țel și fără înțeles.

Această concepție e, însă, numai aceea a specialiștilor care, printr'o deformare profesională, nu au o vedere cu un câmp larg. În realitate, pozitivismul științific nu prinde decât numai o latură curat abstractă a realității, lăsând să-i scape tocmai ce e mai important: viața însăși, și în deosebi viața noastră cu adevărați oameni. Pozitivismul constată, astfel, în natură, legi și realități supuse unor raporturi statornice, dar nu poate explica rostul acelor legi și realități. Deaceia, el și refuză a le explica: la întrebarea „cum?” și „de unde?”, el răspunde: legea e așa, pentru că e așa! Ordinea universală pe care el o presupune se confundă în mod necesar cu însăși ordinea actului de cunoaștere, cu rațiunea; fără această ordine, adică fără legile cunoștinței, nimic nu ar putea fi din tot ce poate fi cunoscut. Știința exactă presupune astfel ea însăși „libertatea” prin care cunoaștem și vroim: libertatea care e valoarea supremă și deci realitatea adâncă a ființei noastre. O asemenea libertate nu e arbitrarul: ea se desfășoară în conformitate cu propriile ei legi, spre idealul datoriei. Această direcție, în luptă cu contingentele fatale ale naturii moarte, este tocmai ceea ce omul a simțit în toate timpurile sub numele de *Destin*.

Iată de ce fiecare din noi, fiecare națiune, își poate face singur destinul, împlinindu-și rostul și vocația în viață. Pier numai acei care nu cred cu tărie în destinul lor și nu luptă să-l realizeze. Cea mai înaltă formă a acestui imperativ, care pare a veni din sfere transcendente spre a îmbogăți și întări sufletele noastre, este sentimentul național, cu toate îndatoririle lui, în cadrul unei adevărate Justiții, egală și nepărtinitoare.

O cercetare mai adâncită a problemelor celor mai înalte ale spiritului nostru ne duce astfel la hotărârea de a împlini, cu prețul oricărui sacrificiu, comandamentele Idealului, și nu la o resemnare ucigătoare și rușinoasă în fața loviturilor celor mari ale soartei.

Conferința de mărturisire a Preoților din Protopopiatul Lupșa

În ziua de 27 Martie 1941, s'a ținut sub conducerea Păr. Prot. Vasile Șpan, conferința de mărturisire a preoților din acest protopopiat, în parohia Sălciua de jos cu următorul program:

La ora 8 și jum. s'a servit utrenia și „*Invocarea Duhului Sfânt*” de preoții Ioan Voica și Silviu Jina. La strună au răspuns preoții: Muntean Bordea, Popescu și Mirea. Mărturisirea a fost făcută de duhovnicii Ioachim Groza și Eug. Muntean.

Sedința conferinței a fost deschisă în localul școlii din loc și constituită astfel: Președinte Protopop Vasile Șpan, membri delegați ai clerului Pr. Silviu Jina și Gr. Trimbițaș, iar secretar Pr. Ifrim Bordea. Cuvântul de deschidere îl face președintele conferinței care printr'o succintă expunere a evenimentelor prin care am trecut dela ultima întrunire, relevând nenorocirile și loviturile grele suferite de neamul nostru prin sfărâmarea granițelor și despărțirea de frații noștri de acelaș sânge, face apel că Biserica, poporul și preoții lui, să stea neconținți de rugă înaintea Lui Dumnezeu pentru ajutorul și fericirea iarăși a neamului nostru, întregit într'o mare și puternică Românie. Pentru această conferință a fost fixată meditația: „*Întoarceți-vă la mine din toate inima voastră cu post, plângere și tânguire*” (Ioil 2 12).

Părintele protopop a designat mai mulți preoți, de a refera asupra punctelor principale de interpretare și în aplicarea lor la viața socială și preotescă. Au răspuns preoții:

Trandafir Popescu, Petru Sabău, Ioan Voica, Silviu Jina, Gr. Trimbițaș, N. Burz și alții. Păr. Protopop, rezumând, analizează în concluzie ținta acestui text biblic pentru imperatiile și obligațiunile de conștiință ale preotului, mai cu seamă în apocalipticile vremuri ce trăim. Această cercetare și aprofundare în ansamblu a meditației a folosit mult preoștii pentru orientarea și slujirea cât mai potrivită misiunii sacerdotale. Conferința decide ca Păr. Protopop să desemneze pe oricare preot pentru a ține o astfel de meditație și în biserică în fața poporului.

În legătură cu discuția asupra serviciului divin conferința decide ca pe anul viitor să fie servită Sf. Liturghie înainte sfințită de preoții care o cunosc mai bine. A urmat discutarea activității cercurilor religioase din protopopiat. Ar fi necesar, constata conferința din nou, procurarea unui aparat cinematografic pentru propaganda religioasă în popor.

Apoi au fost date diferite ordine și lămuriri de natură administrativă, preoților din partea președintelui.

Președintele adunării, mulțumesc preoștii pentru prezentarea la obligația sufletiască a mărturisirii și stăruie în îndemnul ca fiecare preot să meargă în parohia sa, cu un nou suflet mai curat, cu un cuvânt de pace și înțelegere dreaptă asupra misiunii sale ce trebuie închinată cu neprihănire în serviciul neamului și bisericii strămoșești.

Păr. IFRIM BORDEA

Misionarism în slujba neamului

Parohia ortodoxă română centrală din Alba Iulia organizează în zilele de 11—15 Aprilie a. e. și în preajma Paștilor un ciclu de conferințe misionare, ce se vor ține în biserică protopopească.

Aceste conferințe au următorul program:

Vineri 11 Aprilie orele 20.50.

1) Liturghia darurilor mai înainte sfințite.

2) Despre lumea celor nevăzute, alocuție rostită de preot căpt. Secaș Gh.

Sâmbătă 12 Aprilie orele 20.50 tot în biserică.

1) Pavcernița.

2) Doamne strigat-am către Tine, alocuție de prot. N. Vasiu.

Duminecă 15 Aprilie orele 20.50.

1) Denii.

2) „*Veniți la cină*” alocuție rostită de prot. Al. Baba.

Data fiind personalitatea binecunoscută a preoților conferențiarilor, credincioșii Români au găsit un prilej binevenit pentru o reculegere creștinească și într'adevăr numărul mare al acelor care au participat la aceste conferințe au dovedit pe deplin necesitatea lor.

În săptămâna mare se va continua această inițiativă luată de P. C. S. protopopul Al. Baba care-și pune tot sufletul pentru ca credincioșii săi să fie temeinic pregătiți pentru marea sărbătoare a Învierii.

Christos a înviat și prin El învie și neamul românesc

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'însa“.

Drumul ce duce la Golgota, îl bătătoresc omenirea, copleșită de cele mai felurite sentimente, întocmai ca femeile mironosife, care foarte de dimineață au alergat la Mormântul lui Christos mai ales acum. Femeile l-au văzut în mijlocul lor în măreția sa divină, ca și în micimea sa omenească: blând ca un miel față de cei oboșiți, aspru ca un stăpân față de cei răi; l-au cunoscut și auzit ca om și Dumnezeu deopotrivă. Dar după moartea și îngroparea lui, ce pricepere și intuiție supraomenească ar fi trebuit să aibă ele, ca să-l mai poată căuta într'o altă împărăție, decât aceea a morții. Sfârșitul lui Christos, prea cumplit, li s'a părut lor. Îl știau domn al naturii fizice ca și al sufletului, prin voia lui bolnavii se vindeau și morții înviau, adevărind că a venit să fie prin învățătura și faptele sale lumina lumii. Joia patimilor și Vinerea morții sale a făcut iluzoriu însă întreg lăsământul său, căci prea era evident că cel ce moare este numai om, dar nu și Dumnezeu.

Astfel cutremurul ce se deslănțuise în ora morții sale, era poate clătinarea și prăbușirea credinței în întruparea Dumnezeiască a lui Christos și ceea ce mai aduna la groapa sa pe ceice crezura în mesianitatea lui, era simpatia omenească ce înfrățește inimile, cu orice durere. Acela care a spus că este adevărul și viața, că este de aceeași ființă cu Tatăl, batjocorit ca cel din urmă dintre oameni, răstignit în mijlocul tâlharilor ba frânt el însuși la aparență în țaria convingerii sale, după ce a strigat: Dumnezeu, Dumnezeule pentru ce m'ai lăsat, parecă și-a încheiat cursul misiunii sale, ca orice ființă muritoare.

Iisus Christos era mort și un întuneric neobicinuit năpădi conștiințele.

Și femeile, care veniseră cu dansul din Galilea, au văzut mormântul și cum era pus trupul lui. Și întorcându-se au găsit aromate și miruri și Sâmbătă au odihnit după poruncă. Încă în ziua dintâi a săptămânei, de dimineață foarte, venit-au la mormânt, aducând miresmele, care le gătiseră (Luca 25 55—56 24 1).

Nimic nu poate reda mai dramatic deșteptarea tragică din vraja puterii unei personalități, de cea mai nobilă esență, ca aceste cuvinte lapidare: Pastorul a fost bătut, turma s'a împrăștiat, mulțimea învățăceilor speriată s'a ascuns, doar inima de femeie a luat drumul Golgotei să aprindă lumina amintirii, la mormântul lui Christos. Căci cine i-a spălat cu lacrimile sale și i-a șters cu părul capului său picioarele,

nici uita n'a putut atât de repede.

Sosind însă la mormânt, iată îngerul Domnului le întâmpină grăind: „Pentru ce căutați pe cel viu cu cei morți? Nu este aici, ci s'a sculat; aduceți-Vă aminte cum a zis vouă, încă fiind în Galilea zicând: că trebuie să se dea fiul omenească în mâinile oamenilor păcătoși, și să se răstignească și a treia zi să învieze. Și și-au adus aminte de cuvintele lui“ (Luca 24 5—8).

Cei care ați pătruns vreodată în tainele unei stări sufletești de dezolare, de resemnare sau îndoială chiar, nu veți putea scăpa din vedere bucuria extraordinară, care a cuprins dintr'o dată inimile acestor femei și prin ele ale învățăceilor lui Christos. Credeți că n'a săpat, surpând în conștiința fiecăruia dintre învățăceii acea vorbă plină de sarcasm a ostașului și tâlharului: „de ești tu Christos, pogoară-te de pe Cruce și-ți vom crede ție; credeți, că lepădarea lui Petru nu se datorește tot unei asemenea îndoieli în puterea Dumnezeiască a lui Christos, și credeți, că dacă ucenicii săi ar fi avut o credință cât un grăunte de mustar măcar că învățătorul lor este un adevărat Fiu al lui Dumnezeu, ar fi rămas ascunși, ar fi lăsat să plece, la mormânt, femeile singure, iar după ce au auzit despre învierea lui ar mai fi căutat dovezi, dacă de fapt a înviat Iisus Christos! O desigur că nu, pentru că credința este o forță care ridică, purificând, la un nivel neobinuit toate virtuțile omenești: ea mută și munții. Cum n'ar fi înlăturat deci meschinele piedici puse de o stăpânire destrăbălată și de-un popor pradă greșalelor, dacă această credință n'ar fi fost absență.

Dar mormântul lui Christos n'a cuprins în intervalul zilei de îngropare numai taina unui destin dumnezeiesc, ci a ascuns în el și taina întregii vieți umane. N'ar fi fost un lucru neobinuit ca tragedia lui Iisus Christos, ca a unei personalități istorice, să fi rămas un caz izolat, o încercare nobilă dar neisbită a unui reformator religios, care s'a jertfit pentru un ideal. Dacă însă așa ar fi fost cu el împreună s'ar fi îngropat definitiv și ultima năzuință a omenirii de-a realiza în conștiința de om, armonia frumuseții curate așa cum a luat ea pentru scurt timp, în arta desăvârșită a Eladei, s'ar fi spulberat și încrederea în putința perfectibilității ființei omenești, înlăturând ca pe-o iluzie deșartă acea împărăție cerească coborâtă pe pământ, în numele căreia a venit Iisus, renăscând individul și societatea.

E o însușire înăscută a firii noastre omenești să căutăm nu numai adevărul teoretic ci și realizarea lui practică, tradu-

cerca lui în fapte, ca valoare generală. În istoria popoarelor vechi tendința acesta și-a găsit expresia cea mai fericită în idealismul elenic. Concepția aceasta în căutarea adevărului și a perfecțiunii a ajuns însă la afirmarea, că numai lumea ideală, abstractă are realitate, că noi suntem numai copia unei alte existențe, umbra vizibilă a unor idei, ce trăiesc într'o regiune superioară. Este precum vedeți plasarea adevărului, a perfecțiunii, a absolutului într'un loc cu totul aparte de viața pământească și de manifestările ei, ceea ce din p. d. v. practic are aceeași valoare ca și concepția budistă care, nefiind în stare s'o găsească nici în viața materială, nici într'alt loc, a ajuns la afirmarea unui adevăr negativ ca acela al Nirvanei, al totalei neexistențe. Ne fiind prin urmare nici un sâmbure de adevăr în viața omenească, viața socială a fost încadrată în marginile acțiunii unor fenomene oarbe și întâmplătoare, amorse și amorse în același timp. Rezultatul acestei concepții se cunoaște din istoria ulterioară a Eladei și chiar a popoarelor de azi. S'a irosit una dintre cele mai strălucite culturi omenești, și prin descompunerea politică a statelor grecești, cucerirea viguroasă la început, s'o refugiat într'un misticism contemplativ steril, după cum tot de acest sfârșit se teme și lumea de azi neavând credință în înviere.

Față de această stare a lucrurilor, Iisus Christos a semănat în conștiința omenească sămânța unui idealism în stare să fecundeze, în orice împrejurare, viața morală și practică a lumii materiale, cum zice Mântuitorul: „cel ce face adevărul vine la lumină, ca să se arate lucrurile lui, că sunt lucrate cu Dumnezeu“ (Ioan 5, 21).

Noua concepție religioasă este deci activă, un freazăt al schimbării naturii omenești în bine, a perfectibilității individuale ca și a progresului social. Este deci fără îndoială că creștinismul nu este o piedică în calca progresului în orice domeniu, ci mai vădit cel mai efectiv stimulent al adevăratei culturi.

Să nu uităm apoi că toate încercările veacurilor de-a ridica popoarele cu mijloace pur omenești, au suferit naufragiu nu din lipsă de stăruință sau de principii cuceritoare. Republica filosofului Platon era organizată pe temelii destul de solide, raționale și juste. Cu toate acestea nu numai că rămas o utopie, dar conține și erori sociale atât de fundamentale încât n'a putut dăinui. Societatea este un organism viu, cu particularitățile și principiile sale de existență atât de precise, încât nu se poate viola fără repercusiuni grave asupra viitorului omenirii. Astfel conceperea și perpetuarea unei

societăți sănătoase își are și ca biologia sa. Dar nici o societate omenească, oricât de mult s'ar organiza ea pe temelia inbranlabilă a dreptății sociale, nu poate prospera, dacă nu-i animată de sentimentul egalității frățești a membrilor săi și dacă nu-i sprijinită printr'o acțiune morală a societății însăși.

Învățătura creștină nu numai că a îndreptat privirea omenirii asupra necesității categorice de reînnoire spirituală a popoarelor, ci a arătat totodată și modalitatea realizării ei, fără nici o sdruncinare. Această modalitate este aceea a regenerării omenirii printr'o colaborare armonică între Dumnezeu și om.

Prin trupul material aparținem lumii văzute, prin sufletul nemuritor aparținem eternității. În baza inerției trupescului din noi, sufletul este însă acela care ne spiritualizează și ne leagă de Dumnezeu-Tatăl, cu care suntem una prin Iisus Christos. Dar după cum zice Ap. Pavel: „înțelepciunea trupului moarte este, însă înțelepciunea Duhului viață și pace“ (Rom. 8 6), de aceea scăparea din cătușele trupului înclinat spre rele, spre păcate și patimi, nu o putem găsi decât în sfințirea și harul Duhului Sfânt. Acest Duh sfânt povățuitor al năzuințelor noastre spre tot ce este bine, frumos și adevăr moral ni s'a trimis însă prin Iisus Christos și anume prin acel Iisus Christos care și-a îndeplinit mesianitatea sa nu numai întrupându-se ci luând asupra sa întreg păcatul omenească, adică moartea. Întreaga operă de mântuire a neamului omenească s'a săvârșit prin sângele vărsat pe Crucea blestemului, după cum zice Ap.: „Legea poruncilor cu învățăturile stricănd, ca pe amândoi să-i zidească întru sine într'un om nou făcând pace“ (Ef. 2, 15) și pe amândoi să-i împace într'un trup cu Dumnezeu prin Cruce, omorând vrajba întru sine. (Ef. 2 16). E deci trezirea celei mai desăvârșite armonii între cele două părți constitutive ale ființei noastre, făcând din conștiința noastră vasul sfânt în care se sălășluiește spiritul D-zeesc, făcând din inima noastră tabla curată pe care și scrie, Dumnezeul iubirii, voința sa. E acea consonanță spirituală pe care simplu și mareș ne-o spun cuvintele Ap. Pavel: „Cu Christos împreună m'am răstignit, iară viez nu eu, ce viază întru mine Christos... carele m'a iubit și s'a dat pe sine pentru mine“ (Gal. 2 20).

Pentru un creștin convins această prefacere, această renaștere din apă și din duh nu e o taină a cărei noimă să n'o pătrundă. În virtutea acestor renașteri, omul cu adevărat este coroana creației lui Dumnezeu și prin unirea morală cu el valoarea ființei noastre indi-

(Urmare în pag. 7-a)

Christos a înviat și prin El învie și neamul românesc

(Urmare din pag. 6-a)

viduale ridică în temelii prin-
cipiului egalității și valoarea
societății creștine. Câtă vreme
societățile omenești organizate
pe alte temelii decât acelea a
creștinismului se orientează
după o concepție despre lume
îndărătul căreia pândeste ne-
existența, moartea, deci groaza
de necunoscut, concepția creș-
tină despre lume îmbrățișează
întreaga umanitate în căldu-
ra și elanul vieții vecinice,
pentru care existența pămân-
tească este numai un răgaz, o
stare de trecere, o probă deci.

Iată de ce misiunea lui
Christos nu s'a putut sfârși cu
moartea sa, iată de ce înfrigu-
rarea și întinericul ce-a cu-
prins sufletele adeptilor lu-

Christos, reprezintă pentru
noi strigătul de durere, a unui
viitor înfățișat de învățătura
lui Christos în toată realitatea
sa socială pacificatoare și iată
de ce cu adevărat Christos
prin învierea sa a biruit lu-
mea.

Dacă Christos n'a înviat ză-
darnică este și predica noastră,
și credința noastră — după
cum zice Apostolul. Negreșit
credința se poate concepe și ca
o chestie individuală și subiec-
tivă: ea poate crea caractere,
ea poate înmulți virtuțile indi-
viduale fără a fi prin aceasta
și un factor social. Dar dacă
Christos s'a întrupat pentru ca
să descopere valoarea omului,
a omului om, atunci același

Christos a înviat și pentruca
să lărgească o convingere idea-
lă, s'o prefacă într-o concepție
socială universală în care se
poate îmbrăca, fără restricții-
ni, întreg idealul perfecțiunii
morale propovăduit de El,
pentruca să întemeieze pentru
toți adevărata împărăție a ce-
rurilor, aici pe pământ.

Credința în învierea lui
Christos este astfel singura
pânghie, nu de consolare, ci de
înălțare a omului și a popoare-
lor, în cazuri de mari depre-
siuni morale și sociale.

Când biserica vă vestește
că Christos a înviat, deschideți
larg ferestra sufletului vos-
tru, pentru ca să intre aierul
primenirii morale și să se co-

boare sfîntînd, binecuvîntarea
lui Dumnezeu peste câmpul
năzuințelor ideale, ale căror
răsad crește în conștiința fie-
cărui dintre noi Christos a în-
viat ne-o spune cerul prin gla-
sul îngeresc. Christos a înviat
o spune și cerul acelor care în
viața lor au urecat măcar odată
drumul Golgotei. Christos a
înviat răspunde pământul în
care de mai bine de 19 veacuri
ideea vieții vecinice schimbă și
purifică omul și omenirea și
tuturora le răspunde neamu(l
românesc pus azi în mormân-
tul înfrîngerii: Cu adevărat a
înviat, căci are convingerea ne-
clintită, prin Christos, a învie-
rii sale proprii.

Pr. N. VASIU

Rugăciunea când lapădă femeia

(Continuare din numărul trecut)

de Pr. A. Velea

Dece oare omul, făptura lui
Dumnezeu, se împotrivesc
făcătorului său? Știut este că
„a făcut Dumnezeu pe om
după chipul lui l-au făcut pe
dânsul, bărbat și femeie i-au
făcut pre ei. Și i-au binecu-
vântat pre ei Dumnezeu zi-
cînd: creșteți și vă înmulțiți
și umpleți pământul; și-l stă-
păniți pre el și stăpăniți peștii
mării și pasările cerului și
toate dobitoacele și tot pămân-
tul și toate vietățile care se
tărăsc pe pământ. Și a zis
Dumnezeu: iată am dat vouă
toată iarba ce face sămânța
de semănat care este deasupra
a tot pământul și tot po-
mul care are întru sine rod
cu sămânță de semănat va fi
vouă de mîncare“ (Facere 1,
27—29).

Dumnezeu a dat poruncă să
se înmulțească oamenii pe păm-
ânt, iar țara și neamul încă
are nevoie de cât mai mulți fii
cetățeni. Puterea neamului nu
depinde dela întinderea teri-
torială numai, ci mai ales dela
numărul populației care com-
pune această țară.

S'a constatat că dintre două
țări egale în întindere teri-
torială, aceea impune întotdea-
una cea mai multă autoritate
care are populația cea mai
mare. Ca țara noastră să pro-
pășească și să și poată impu-
ne autoritatea sa în concertul
popoarelor atât acum cât și în
viitor se cere dela fiecare fa-
milie ca să dea țării cât mai
mulți fii.

O familie care se interesează
numai și numai ca să și în-
mulțească proprietatea sa e-
conomică și neplijență sau in-
tenționat înlătură urmașii săi,
aceea familie este tot așa ca
un om care lucrează într-o
grădină, cu fructe până când
toate au ajuns la maturitate și
atunci când să culeagă și el
fructele vine altul străin și ia
tot folosul.

Orice familie numai prin
copii își continuă numele cât
și existența neamului său, mă-
rînd prin aceștia totodată și
puterea Statului Român, care
ne ocroteste și la înălțarea și
întărirea căruia suntem da-
tori toți ca să contribuim. Pu-
terea unui stat nu se măsoară
numai prin bogățiile care le
are, ci puterea lui adevărată
constă din numărul populației
care-l compune: iată ce spun
bărbații învățați: Montesquieu:
„Puterea unei națiuni de-
pinde de numărul oamenilor
voinici, ce dînsa poate să pu-
nă la un moment în linia de
bătăie“).

Blütschli: „Oamenii mai mult
decît teritoriul alcătuiesc ade-
vărată putere a unui stat“).

Engel a arătat prin cifre, că
o țară care valorează spre ex-
emplu 20 miliarde, populația
ii întregeste această valoare la
100 miliarde“).

Tille: „Un popor nu se com-
pune nici din bunuri nici din
provincii ci din oameni“).

Deci atât femeile care își
provoacă un avort criminal,
cât cei cari le sfătuiesc ori le
ajută să facă fapta aceasta
săvârșesc păcate împotriva lui
Dumnezeu, a familiei și a țării,
periclitîndu-se totodată și
viața femeii păcătoase.

Preotul când constată că u-
nele persoane își fac o meserie
din avorturile criminale, sfi-
dînd cu nerușinare legile dum-
nezeiești și omenești, este cel
dintîi îndatorat ca fără nici o
considerare să facă raport fo-
rurilor competente pentru a
cerceta și sancționa pe cei vi-
novați.

1. Conf. Dr. P. Romneanțu și Gh.
Oprea: Micșoarea natalității în Ba-
nat prin avorturile criminale. Cluj:
pag. 9—10

2. idem.

(Va urma)

Răspunsul dlui general Ion Antonescu la o scrisoare trimisă, de „undeve“, de Horia Sima

Președinția consiliului de mi-
niștri a comunicat că d-l Horia
Sima a trimis la începutul acestei
luni o scrisoare, prin dl profesor
Găvănescu, dlui Gen. Ion Anto-
nescu, conducătorul statului.

Dl Sima arată în scrisoarea sa
că consideră evenimentele din Ia-
nuarie „provocate de dușmanii
Neamului peste voința unor oa-
meni cari au voit să facă numai
bine“ și în interesul țării ar fi
consult să se reia legăturile cu
Mișcarea Legionară, fiind convins
că puterile Axei, Germania și Ita-
lia, vor vedea cu ochi buni a-
ceastă acțiune de totală liniștire
a țării“.

Dl general I. Antonescu a răs-
puns dlui profesor Găvănescu zi-
cînd între altele: „Lipsa de con-
siderație cu care privesc pe acest
om (adică Horia Sima) m'ar ob-
liga să las o scrisoare fără răs-
puns. În principiu nu pot trata
cu rebelii și găsesc scrisoarea
perfidă. Într'adevăr Horia Sima
lmi scrie că „deși sunt greu lovit“
n'a încercat nici cea mai „mo-
destă apărare“ a persoanei sale,
pentruca a nădăjduit întotdeauna
la o restabilire a raporturilor. Nu
știu ce se poate desprinde mai
bine din aceste rînduri — ca din
toată scrisoarea de altfel — incon-
știența sau perfidia acestui om?“

Dl General I. Antonescu spune
în continuare ci datoria lui Horia

Sima, dacă a crezut de fapt că
este nevinovat, să stea în fața
justiției țării nu să dispară dela
președinția consiliului de miniștri
cu două zile înainte de rebeliune
Tot așa au dispărut și ceilalți
conducători legionari. Horia Sima
și conducerea mișcării legionare
sunt fără cea mai mică umbră de
îndoială autorii rebeliunii.

Acești legionari erau hotărâți
să-l suprimă și pe conducătorul
Statului. Chiar și astăzi se des-
copăr mereu „echipe ale morții“
gata să suprimă pe oricine cola-
borează cu conducătorul statului.

„Au fost avertizați că „dacă
dispare Generalul Antonescu, dis-
pare în împrejurările actuale și
țara românească.

„Înlăturarea legionarilor dela
guvern provocată, cu un minut
mai de vreme de nerăbdarea lor
de a pune mîna pe conducerea
Statului, fiindcă prezența și mus-
trarea îi stingherea, a salvat țara
de anarhie“

Iar scrisoarea, care exprimă
sentimentele țării, termină astfel:
„Dacă în condițiunile de astăzi
și fără o prealabilă și totală so-
lidarizare de vinovați, le reintind
mîna și-i ridic din nou pe trep-
tele conducerii, voi ajunge la o
ruptură iremediabilă între mine și
popor“.

DE ZIUA INVIERII

Invierca Domnului Iisus, este piatra cea din capul unghiului, temelul și piscul doctrinei creștine. Ea este minunea minunilor, bolta creștinismului și pecetea învățaturii lui Iisus.

Cu ea și prin ea stă sau cade Biserica lui Hristos Dumnezeu.

„Dacă n'a înviat Hristos, zadarnică este atunci propoveduirea noastră, zadarnică este și credința noastră, zice sf. apostol Pavel în epistola I-a Corintenilor. (Cap. 15, 14).

„Dar acum Hristos a înviat din morți (I Cor. 15 20). Mântuirea păcătoșilor este desăvârșită „căci Hristos sculându-se din morți, cu moartea pe moarte călcând, celor din mormânturi viață le-a dăruit“.

Cine a afla mai întâi minunea invierii Domnului?

Sfintele evanghelii, mărturisesc într'un glas, că dumnezeiasca minune au aflat-o femeile mironosițe. În zorii zilei de Duminecă, mergând ele la mormânt ca să ungă trupul Domnului, o grijă mare le frământa inima și cugetul și anume: „Cine oare va prăvăli piatra dela ușa mormântului?“ (Mt. 1 6,2).

Grea și chinuitoare întrebare. Cu fețele îndurerate și cu sufletul îngreuiat, păseau cu frică spre locul unde era mormântul Domnului. Dar, din această frământare și sbuciumare sufletească, au fost trezite dintr'odată de un fapt extraordinar. „Iată cutremur mare s'a făcut, căci ingerul Domnului, coborându-se din cer și venind a prăvăli piatra dela ușe și ședea deasupra ei“ (Mt. 28, 2).

Ne oprim cu cugetul lângă acest amănunt al evangheliei sf. Matei. — Se pare, că acest fapt divin, de ziua Invierii, anulului de cumplite dureri a neamului românesc, are semnificația lui. Poporul nostru, care a cunoscut în viața lui nenumerate sbuciumări și prefaceri, a fost pus din nou la încercări și înfrângeri neașteptate. Dumnezeu a împlinit cu generația de azi, visul cel neîmplinit al înaintașilor noștri. A săvârșit minunea: ne-a dat unitatea neamului românesc. Darul acesta venit de sus și prin dreptatea cauzei noastre, n'a fost prețuit de ajuns. Și iată jertfa făuritorilor întregirii

neamului, a fost cumplit pus-tiță.

Granițele au căzut. Hotarele țării, au fost năpustite și călcate de vrăjmași. Mulți frați de-ai noștri au căzut din nou în robie egipteană, din care abia am ieșit. Se împlinesc cuvintele lui Ieremia: „Glas în Roma s'a auzit, plângere și tânguire multă, Rahila plângând pe fiii săi și nu vrea să se mângăie că nu mai sunt“ (Mt. 2, 18).

Trupul neamului a fost pus pe masa de operație, ca să i-se taie sfintele sale mădulări. În chipul acesta în mijlocul neamului românesc, s'a deschis un mormânt de silnicie, în care am fost băgați și ne-am dat pe seama leilor. Peste acest mormânt, a fost așezată o lespede grea, care apasă mereu conștiința și simțirea tuturor Românilor.

Praznicul Invierii de acum, ne frământă odată mai mult cugetul, cu veșnic chinuitoarea întrebare: Cine, va prăvăli oare piatra de pe ușa mormântului neamului nostru? Se poate ca acest mormânt să rămână rădăcină nestrucată, în sânul unui popor care este viu și plin de viață?

Acesta să fie destinul nostru? — Noi suntem născuți creștini, din veac și până în veac credem în Invierca Domnului. Am cinstit sfânta noastră credință, mărturisind totdeauna, că Paștile Domnului, este praznicul nostru sufleteș cel mai sfânt și mai înalt.

Asemenea mărturisim credința noastră statornică, despre Invierca Neamului Românesc. Mormântul din mijlocul neamului se va deschide, iar fiii neamului vor ieși biruitori prin Invierca neamului întinerit și renăscut.

Domnul cel atotputernic la semnul dat, la glasul arhanghelului și la trâmbița lui Dumnezeu, va trimite pe *Ingerul* cel mare și puternic, care va arunca piatra de pe ușa mormântului nostru.

Aceasta este nădejdea noastră cea nebiruită, care ne dă darul îndelungii răbdări creștinești.

Pr. L. DAVID

UNGARIA

a atacat

JUGOSLAVIA

În Vinerea Mare a catolicilor, Ungaria a pătruns cu trupele sale în Jugoslavia, îndreptându-și colobanele sale în Bacica, teritoriul aflat între Tisa și Dunăre.

Cu acest prilej, regentul Horthy a dat o proclamație în care îndeamnă armata astfel:

„**Inainte spre notarele de 1000 de ani**“.

Aceste hotare sunt binecunoscute, de aceia care au văzut harta Ungariei dinainte de 1918. Hotarele cuprind Slovacia de azi, Croația (un stat ce sa proclamat independent după înfrângerea Jugoslaviei și probabil pentru a nu ajunge din nou sub stăpânire ungurească), Banatul iugoslav (locuit de vre-o 400.000 Români) și firește restul Ardealului, neocupat încă de unguri.

„**Politica de jaf**“, cum o numește atât de plastic »Timpul«, a Ungariei este deci în plină desfășurare. Buni creștini, încât în Vinerea Mare atacă pe un aliat al lor, cu care cu 3 luni în urmă încheiaseră un pact de »prietenie vecinică«, Ungurii tot atât și de războinici, înaintează cu mare greutate pe spațiul de 100 km. dintre Tisa și Dunăre, cu toate că, după propriile lor comunicate, nu întâlnesc decât rezistența gloatelor de Sârbi, revoltați de a se vedea din nou sub stăpânire ungurească.

În România, opinia publică este foarte îngrijorată de soarta Românilor din Banatul iugoslav și privesc cu încredere la conducătorul statului, dl. gen. Antonescu, care a dat asigurări că veghează la siguranța Românilor, ori unde s'ar afla ei.

„Să nu vă asemănați chipului acestui veac, ci să vă schimbați, prin învoirea minții, ca să fiți în stare să deosebiți care este voia lui Dumnezeu, ce este bun, plăcut, desăvârșit“.

(Pavel, c. Rom. c. 12 v. 2).

„Tu care te lauzi cu legea, îl necinstești pe Dumnezeu prin călcarea legii“.

„Pentru că numele lui Dumnezeu, din pricina voastră, este hulit între neamuri — precum este scris“.

(Pavel, c. Rom. c. 2 v. 23—24)

Nr. 1400—1941.

COMUNICAT

Suntem în sezonul sădirii pomilor. On. Minister al Agriculturii ne invită să dea și biserica tot concursul ei pentru acțiunea de împădurire a terenurilor despădurite. În scopul acesta prefecturile și organele silvice au fost îndrumate să facă acest lucru în cadrul festiv, la care să ia parte populația locală, tineretul și elevii școlilor.

Se știe, că în eparhiile noastre din Ardeal s'a introdus mai de mult serbarea sădirii pomilor, care s'a menținut în cele mai multe părți cu rezultate bune.

De astădată este vorba de sădirea arborilor pentru refacerea pădurilor o problemă de mare importanță pentru țara noastră și pentru economia noastră națională.

De aceea îndrumăm preoșimea noastră să-și dea toată contribuția la această acțiune. Să pregătească poporul prin cuvântări potrivite în biserică despre importanța acestei probleme și să ia parte activă la sădirea puștilor în fruntea credincioșilor și a tineretului, alături de învățătorii școlii, atunci când organele silvice vor ieși pe teren, organizând împreună cu acestea programul serbării.

Alba Iulia, 10 Aprilie 1941.

Președinte:

AL. BABA

Secretar:

Pr. T. CIURUS

COMUNICARE

În urma evacuării Ardealului de nord, Banca Centrală pentru Industrie și Comerț S. A. Cluj, și-a mutat sediul principal în orașul Turda, având birourile în Str. Șterca Suluțiu Nr. 3, unde activează independent de filiala sa din Turda.

Banca răscumpără cupoanele pe anul trecut la sediul său principal și la sucursalele sale din: București (str. Ion Nr. 2), Alba Iulia, Hațeg, Sibiu, și Turda, cu Lei 17 netto.

În Cluj banca a înființat o sucursală, iar în Bistrița a menținut sucursala veche.